

V I E N Y B Ė

71 M. 45 N. 46

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1957 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 22 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Dirvos redaktorius skundžiasi, kad Naujienų redaktorius "niekina priešiškos spaudos redaktorių."

Bet kaip jis pats elgiasi draugiškos spaudos redaktorių atveju? Ar jis, paskelbdamas, kad "nei Tysliava, nei Gedgaudas Tautinės Sąjungos New Yorke ALTe neatstovauja", neturėjo tikslo igrūbti jiems?

Faktiškai, Tysliava su Gedgaudu New Yorke Lietuvių Taryboje atstovauja Vienybę. Kai dėl paties Tysliavos, tai jis Tautinę Sąjungą atstovauja ne tik "New Yorke ALTe", bet ir Amerikos Lietuvių Taryboje.

Zodžiu, Dirvos redaktorius turėtų žinoti seną moralą: "nedaryk kitam to, ko pats sau nenorėtum."

Kitų srovių sielininkams dėl to irgi nepatarčiau šokti iš lovų su pirmuoju gaidžiu.

Nejieškokime krislių kitų akyse, savosiose raštų nepastebėdami.



Dabar pora žodžių apie Latvijos nepriklausomybę, kurios paskelbimo sukaktį mūsų broliai latviai minėjo šią savaitę.

Istoriniu požiūriu, Lapkričio Aštuonioliktą, betgi, yra skirtinga nuo Vasario šešioliktosios.

Kai Lietuvos karaliai, kunigaikščiai ir bajorai savo valstybės sienų gaires smaigėslavų žemėse, tai latvių tauta ėjo baudžiamą. Neveltui latvių liaudis dainuodavo:

"Vidury marių ant akmens gyvatė mala miltus. Iškepsime duoną ir raikysime tiems, kurie mus be saulės verčia dirbti."

Bet štai ateina pavergtųjų tautų atgimimo pavasaris, ir mes, besididžiudami savo praeitimi, staiga pajuntame, kad mūsų broliai latviai daugeliu atveju yra pažangesni už mus...



Spauda, dėl kurios laisvės mūsų seneliams ir tėvams teko grumtis 40 metų, galėtų būti raktas į atsakymą, kodėl latviai, niekad neturėję savo valstybės, buvo ir tebėra pažangesni už mus.

Anais laikais, kai latvių laikraščiai Rygoje jau buvo skaitomi dešimtimis tūkstan-



RŪTA LEE KILMONYTĖ, Hollywoodo filmų aktorė, dalyvaus Vienybės koncerto programoje, 1958 m. vasario 2 d., Webster Hall, New Yorke. Aktorė, vykdamą gastrolėms į Europą ir Afriką, pakeliui buvo sustojusi New Yorke ir Montrealy. Taip pat buvo atvykę aktorės tėvai, Juozas ir Marija Kilmoniai. Rūta Lee Kilmonytė grįš ateinančių metų sausio mėnesio viduryje. (Žiūr. 6 ir 12 psl.)
- Vienybės nuotrauka -

čių egzempliorių, tai mūsų spaudos organai Vilniuje ir Kaune dar tik iš lukštų ritosi.

Tos nelemtos praeities pėdsakais, deja, tebėra nužymėti mūsų keliai ir šlapus jūrų marių. Štai Ign. Vileniškis, atidarydamas suvažiavimą Bostone, skundžiasi, kad knygos lentynose pelėja, laikraščių prenumeratorių skaičius mažėja ir tai, girdi, "ne dėl pinigų stokos." Zmogus, matyt, kalba iš savo paties patyrimo.

Arba, štai, žmogus skambina į redakciją ir skundžiasi, kad jis užsirašęs laikraštį, būdamas girtas...

"Zmogau, kur tu važiuoji? -- juokiasi latvis, turėdamas mintyje brolių leišį.

TRIUKŠMAS DĖL 500 ŠAUTUVŲ

Anglams ir amerikiečiams į Tunisą pasiuntus apie 500 šautuvų, Prancūzijoje prieš anglo-saksus kilo demonstracijos. Policija turėjo imtis priemonių Britų ir Amerikos ambasadoms Paryžiuje apsaugoti.

Specialiai šiam reikalui apstarti, į Washingtoną atskrido Prancūzijos užsienio reikalų ministeris Pineau, kuris su Dulles turėjo ilgą pasitarimą. Dalyvavo ir Adlai Stevenson, numatytas specialiai misijai prie NATO.

Pineau pareiškė: prancūzų tauta rimtai susirūpinusi, kad

šie ginklai per Tunisą nepakliūtų į Alžyro sukilėlių rankas ir nebūtų nukreipti prieš prancūzų karius.

Dulles pastebėjo, kad Tunisas įsakmiai užtikrinęs, jog gautuosius ginklus naudos tik savo apsaugai.

Dulles, be to, pastebėjo, kad ateinantį mėnesį NATO konferencijoje Paryžiuje bus tiriami galimūnai dėl raketinių bazių steigimo Europoje, tačiau sviediniai su branduoliniu užtaisais pasiliks techninėje Amerikos žinioje, kaip reikalauja šio krašto įstatymai.

● Demokratai savo komunikate aštriai puola Eisenhowerio administraciją.

MIRĖ B. DOBUŽINSKIS

Laikraščiui einant į spaudą, dr. V. Paprockas pranešė, kad mirė dailininkas B. Dobužinskis, 82 m. amžiaus. Mirė su-naus namuose, Long Islande. Vellonis neseniai buvo grįžęs iš Europos, kur jis su žmona aplankė eilę kraštų. Dailininkas B. Dobužinskis, savo laiku dirbęs kaip dekoratorius Lietuvos valstybės teatre, buvo pasaulinio masto kūrėjas. Liko žmona ir du sūnūs.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Editorial and Business Offices:
112 Bedford Ave., Brooklyn 11,
N. Y. Tel. FVergreen 4-0862.

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post
Office of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES: USA,
Canada and Other Countries,
\$7.00 for One Year.

ADVERTISING RATES on appli-
cation.

Lai dzivo briva Latvija

Latvija, kaip ir kitos dvi Pa-
baltijos valstybės Lietuva ir Es-
tija, nepriklausomybę laimėjo
po pirmojo pasaulinio karo, su-
grįvusius caristinės Rusijos impe-
rijai.

1918 m. lapkričio 18 d.
Latių Tautos Atstovybė paskel-
bė savo krašto nepriklausomybę,
sukūrė laisvą respubliką.

Tačiau Latvijai vos paskel-
bus savo nepriklausomybę, nau-
jasis bolševikinis režimas Rusi-
joje ginklais bandė iš naujo
primesti Latvijai Rusijos val-
džią. Tas bolševikų mėginimas
nepasisekė ir 1920 m. rugpjū-
čio 11 d. sovietai su Latvija su-
darė taikos sutartį, kurioje sa-
koma:

"Rusija be rezervų pripažįs-
ta Latvijos valstybės nepriklau-
somybę, savivaldą bei suvere-
numą ir savo noru bei visam
laikui atsisada visų teisių į Lat-
vijos žmones ir teritoriją."

Po to Latvijos žmonės per 20
metų dziaugėsi savo laisve.

Nors Latvijos gamtos turtai
yra menki, tačiau jie žymiai
pakėlė savo krašto ekonominį
gerbūvį. Jie sukūrė aukšto lygio
socialinį teisingumą. Tautinis
menas klestėjo. Krašto politinis
gyvenimas buvo pastovus ir Lat-
vija tapo tautų šeimos gerbiama
nariu.

Tačiau 1939 metų rudenį
prasidėjus antrajam pasauliniam
karui ir naciams sudarius su so-
vietais paktą, Sovietų Sąjunga
primerė trims Pabaltijo respub-
likoms savitarpio pagalbos
paktus, pagal kuriuos buvo leis-
ta įsteigti sovietų karines bazes
šiuose kraštuose.

Kalbėdamas Aukščiausioje
Taryboje, užsienio reikalų mi-
nisteris Molotovas užtikrino,
kad sovietai nesikiš į šių kraštų
vidaus reikalus ir pasmerkė jo
žodžiais tartant, tuščius plepa-
lus apie Pabaltijo valstybių so-
vietizaciją.

Po 9 mėnesių Latvija kartu
su Lietuva ir Estija buvo smurtu
įjungtos į Sovietų Sąjungą.

Latvijos nepriklausomybės
diena praėjusį pirmadienį buvo
paminėta visame laisvajame
pasaulyje.

Valstybės sekretorius Dulles
ir žymūs Amerikos senatoriai
pareiškė, kad Jungtinės Valsty-
bės nepamirš to tragiško Lat-
vijos žmonių likimo. Jie pa-
reiškė viltį, kad Latvija viena
dieną vėl atgaus savo laisvę. Be
to, ši diena sudarė progą prisim-
inti sovietų taktikai, kurios
jie net šiandien su mažais pa-
keitimais laikosi daugely pa-
saulio vietų.

TORONTO VARPO CHORO JUBILIEJINIS KONCERTAS

Kadaise buvo palaiminti.
laikai, kai DP stovyklose be-
veik kiekvienas buvo choris-
tas, artistas ar muzikantas, o
kas trečias režisiorius ar diri-
gentas. Kartais vokiečiai net
pašaipiai žiūrėjo į mūsų tau-
tos meninius polinkius, nes
beveik su kiekvienu sutiktu
lietuviu jie kalbėjo, kaip su
'artistu'.

Bet tas viskas jau praety-
je. Spontaniškai gimę ansam-
bliai ar kitoki menai vienetai
jau senai išmirę ir palaidoti
be didelių iškilmių dar toje
pačioje Vokietijoje, prieš iš-
sisklaidant po užjūrius. O vis-
gi keletas tokių chorų ir ansam-
blių yra išsilaikę ir šiame
kontinente. Tai, beabejo, di-
delio pasiryžimo ir išvermės
reiškiniai, pro kuriuos tylo-
mis praėti negalima.

Vienas tokių neeilinių pasi-
ryžėlių, jau penkis metus To-
ronte atliekams programą dalį
beveik visose šventėse ir iš-
kilmėse, duodąs pasigėrėtinų
koncertų lietuviams ir kana-
diečiams, yra Toronto lietuvių
choras VARPAS, kuris lapkri-
čio 9 d. koncertu atšventė sa-
vo gyvavimo penkerių metų
sukaktį.

Per penkeris metus VARPAS
davė daug gražių koncertų,
bet šis sukaktuvinis, atliktas
takininkaujant solistams J.
Krištolaitytei, A. Stempuzien-
nei, V. Verikalčiui ir H. Ro-
žaičiui, buvo ypatingai vertas
dėmesio. Iš lietuviškų kūrinių
choras, takininkaujant solis-
tams, atliko tik vieną St. Sim-
kaus kantatą "Atsisveikinimas
su Tėvyne", kuri publikos bu-
vo priimta šiltais ilgomis katu-
tėmis. Visa kita choro progra-
ma buvo iš pasaulinės muzi-
kos. Solistė A. Stempuzienė
atliko ištraukas iš G. Verdi
op. "Trubadūras" ir G. Bizet
op. "Carmen". Pabaigai buvo
duotas visas II-ras paveikls-
las iš G. Verdi op. "Aida"
koncertinėj formoj, dalyvau-
jant "Varpo" chorui ir solis-
tams J. Krištolaitytei, V. Ve-
rikalčiui ir H. Rožaičiui.

Koncertas buvo baigtas
krikštaitėvių sveikinimais.
Kalbėjo J. Matulionis, Ontario
parlamento narys J. Yaremko,
Toronto apyl. pirm. J. Simana-
vičius ir choro vardu pirm. J.
Račys. Penkmečiui atžymėti
choro dirigentui St. Gallevi-
čiui, choristams, solistams ir
chorui nusipelnusiems asme-
nims J. Simanavičiui ir E. Bu-
belliui buvo įteikti sukaktuvi-
niai ženklukai.

Choro dirigentas St. Galle-
vičius ir choristai į šį neeilinį
koncertą yra idėję daug ne-
apmokamo darbo, kuris tačiau,
su apgalestavimu tenka pa-
sakyti, Toronto visuomenės
nebuvo tinkamai įvertintas. Į
šį penkmečio koncertą teatsi-
lankė apie 700 asmenų (salėje
galėjo tilpti virš 1200) ir tuo
būdu koncertas davė apie 300
dol. nuostolių.

Penkmečio proga norėtųsi
pallinkėti "Varpo" dirigentui
St. Gallevičiui, choristėms ir
choristams ryžtingai tęsti ir
plėsti choro veiklą toliau dar

sulaukiant ne vieno dešimtme-
čio. Gi visuomenei linkėtina
atsipalaiduoti nuo asmeninių
reikalų ir bent vieną kartą į
metus apsilankyti į "Varpo"
choro puikius koncertus.

Aug. Vienas

SIUVĖJŲ DĖMESIUI

A. C. W. of A. (A. F. L. -
C.I.O.) Lietuvių Sluvėjų 54to
Skyriaus mėnesinis susirinki-
mas įvyks lapkričio 27 d. 5:30
val. vak., 11-27 Arion Place,
Brooklyn, N. Y. Prašoma gau-
siai dalyvauti. Bus svarbių
pranešimų.

Kipras Sakalauskas
Skyriaus Sekretorius



NAUJOS
KNYGOS



Marius Katiliškis "Miskais
ateina ruduo", romanas. Išeido
knygų leidykla Terra, 3333 So.
Halsted Street, Chicago 8, Ill.
Spaudė M. Morkūno spaustuvė.
Spaudą prižiūrėjo J. J. Palukai-
tis, viršelį paruošė R. Viesulas.
514 psl., kietu viršeliu, kaina
\$5.00. Išeidimo data 1957 m.

Marių Katiliškį pažįstame,
kaip vieną talentingiausiųjų
mūsų beletristų, kaip puikų pa-
sakotoją su savo stilium, stiprų
kaimo ir jo žmonių pažinimu,
gaivališką ir spalvingą žodžiu.
Įdomus ir daug žadantis jis buvo
novelėse "Prasilenkimo valan-
da", brandus ir rimtas apysakų
pynėje "Užuovėja", toks ir šio-
je knygoje, tik gal dar brandes-

nis, dar stipresnis ir dar idom-
mesnis.

"Miskais ateina ruduo" --
didelės apimties romanas, nu-
keliantis skaitytoją į tolimą
Šiaurės Aukštaitiją, į užkampį,
uždarą tarp raistų ir girių. Kny-
gos fonas -- tarpgirių sodybos ir
bažnytkaimiai, o personažai --
saminiai ir ūkininkai, miška-
kirtčiai ir grioviakasiai, bažny-
kaimio valdininkija ir "mies-
cionija", paskendę kasdieny-
bėje, kietame ir sunkiame gy-
venime su maža laimės pro-
vaisčių ir su maža vilčių švie-
sesnia rytdiena. Šiame pilkame
kaimo gyvenimo fone iškyla ir
susmunka Doveika, apsukrus
samdins, per toli apskaituo-
tas kombinacijas ir darštumą
tapęs turtingiausiu apylinkėje
ūkininku, vystosi pavojinga ir
nuodėminga Tiliaus ir Dovei-
kienės meilė, tose sąlygose pa-
lūzta Petras ir vilčių netenka
slubasis Doveikos piemuo.

Si knyga -- ištisas Šiaurės-
Aukštaitijos kaimo tipų gale-
rija, puiki giliai suprastu gyve-
nimu, gyvais nemeluotais per-
sonažais, sodriu kraštovaizdžiu,
ir sultingu, tik vienam Katiliš-
kiui charakteringu stiliumi.
Knygą negalima skirti prie taip
vadinamų mūsų kaimo būtovie-
nių veikalų, nes iš esmės tai
veikalas, skirtas gilesnėms kai-
mo problemoms, negu tik jo
gyvenamosios kasdienybės pa-
vaizdavimas.

Manome, kad "Miskais ate-
na ruduo" yra pats geriausias
ikišiolinis Mariaus Katiliškio
veikalas, bet neapsiriksimė
teigdami, kad tai taip pat vie-
nas geriausių veikalų mūsų lite-
ratūroje tiek čia, tiek ir dabar
išleidžiamoje Lietuvoje.

**LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VAIANDA JAU 16 TUS ME-
TUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ
LIETUVJ DIDŽIOJO NEW-YORKO
N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KU-
RIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LI-
TUVISKAME ŽODYJE IR DAINOJE.**

ŠEŠTADIENIAIS NUO 4:00 IKI 5:00

STOTIS WEVD

(1330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKŪBAS J.

STUKAS

1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6325

GENERAL PARCEL and Travel Co., Inc.

(Licensed by USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. Chelsea 3-2583

MŪSŲ FIRMA GAVO IŠ 'INTOURIST' MASKVOJE OFICIALŲ

LEIDIMĄ TIESIOGINIAI SIŪSTI SIUNTINIUS Į:

SSSR, LIETUVĄ, ESTIJĄ, LATVIJĄ, UKRAINĄ, GUDIJĄ, BUKOVINĄ,
ARMENIJĄ, IR KITAS RESPUBLIKAS SOVIETŲ SAJUNGOJE

Pakietai pristatomi asmeniškai, paštu, arba kitais klientui patogiais būdais. Siuntiniai
supakuojami ir tuojau išsiunčiami. Po poros dienų siuntėjas gauna oficialų pašto įstai-
gos pakvitavimą. Siuntinį galima paruošti iš nuosavų arba pirktų daiktų.

Užmiesčio klientai gali būti tikri greitu mūsų dėmesiu. Gavę Jūsų siuntinį, siunčiame
tuoj pat paštu smulkią apyskaitą.

SVARBU! Visos siuntimo išlaidos, įskaitant muitą, sumokama čia. Jūsų giminei ir drau-
gai gaus siuntinius nemokamai, be jokių mokesčių.

Mūsų klientų patogumui, mes paroduame įvairias medžiagas, odos daiktus, batus ir
pusbačius, laikrodžius ir laikrodėlius, vaikų drabužius, nosines, šalikus, ir kitokius
aukštos kokybės daiktus prieinamomis kainomis. Turime pilną rinkinį vaistų. Mes siun-
čiame siuvas masinas, rašomąsias mašinėles, mechaniskus ir techniskus instrumentus,
taip pat foto aparatus. Prašykite mūsų kainaraštį.

SIUNČIAMI TIK NAUJI DAIKTAI

PRADŽIUGINKITE SAVO GIMINES NUSIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINI

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

ATDARA KASDIEN NUO 9 VAL. RYTO IKI 6 V. V. SEKMADIENIAIS NUO 9 V. R. IKI 4 V. V.

ATSIMINKITE, KAD VOS PORA SAVAIČIŲ BELIKO JŪSŲ PAKIETAMS!

PRISTATYTI PRIEŠ NAUJUS METUS.

APLINK Pasauli

- Prezidentas Eisenhoweris ateinanti antradienį Clevelande pasakys trečiąją kalbą: "Tarpautinio bendradarbiavimo reikšmė valstybės saugumui".
- Anglija su Prancūzija sutarė sujungti savo elektros jėgainių sistemas.
- Amerikos gynybos sekretorius McElroy pareiškė, kad planuojama duoti raketų Anglijai apie 1959 metų vidurį, kai Anglija bus jomis aprūpinta.
- Šią savaitę į Washingtoną atvyksta Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministris von Brentano tartis su valstybės sekretorium Dulles dėl artėjančios NATO konferencijos Paryžiuje.
- Maroko laikraščiai rašo, kad amerikiečių bazių likimas Maroke priklausys nuo Washingtono politikos Šiaurės Afrikoje. Jei Amerika sustabdys ginklų pristatymą Tunisui, Marokas pareikalaus peržiūrėti bazių klausimą.
- Jungtinėse Tautose didelė balsų dauguma nutarė padidinti nusiginklavimo komisija iki 25 narių. Sovietai žada ir toliau ją boikotuoti.
- Latvijos nepriklausomybės šventės proga pirmadienį Latvijos pasiuntinybėje Washingtone buvo suruoštas priėmimas diplomatiniam korpusui ir išvykimams visuomenininkams. Priėmimo dalyvavo valstybės departamento aukšti pareigūnai ir užsienio diplomatai. Iš lietuvių dalyvavo Lietuvos atstovas J. Kajeckas su žmona, ALT pirm. L. Simutis, sekr. dr. P. Grigaitis, inf. centro vedėja M. Kižytė ir dar keli visuomenininkai.
- Paryžiuje Gaillard vyriausybė parlamente gavo daugumos pritarimą ekonominei programai, pagal kurią numatyta surinkti 200 milijonų frankų daugiau pajamų, (vedant naujus mokesčius.
- Sovietų šnipas pulk. Abel, kurį teismas pasmerkė 30 metų kalėti įteikė apeliaciją.
- Vienas rusų mokslininkas pareiškė, kad Sputnike žvūviai kalaitai bus pastatytos paminklas su įrašu: "Pirmoji būtybė, išsiskverbusi į kosmosą."
- Londone gatvėje buvo rastas pamestas portfelis su slaptais dokumentais apie raketas.

KANDIDATAI Į SLA PILDOMĄJĄ TARYBĄ



Adv. J. R. Verbalis, iš Plymouth, Pa., kandidatas į SLA Prezidentus.



Inž. A. Čaplikas, iš So. Boston, Mass., kandidatas į SLA Išdėdinkus.

LATEST DIVIDEND
DECLARED AT THE
INCREASED RATE
of **3 1/4 %** a-year

(3% regular plus 1/4 % extra)
Compounded
QUARTERLY

Save Here -- And Profit More -- Right Now!

THE **Kings County**
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation



Lietuvos krepšinio pergalių 20 m. sukakties minėjimo komitetas: (sėdi iš kairės į dešinę) dr. S. Biežis, A. Lingytė, St. Daunys, (stovi) Z. Dailidka, P. Petrutis, A. Adamkevičius, J. Vaičiūnas ir E. Šulaitis.

KREPŠINIO PERGALIŲ MINĖJIMAS

Lapkričio mėn. 9 - 10 d. d. Chicagoje įvykęs Lietuvos krepšinio pergalių 20 m. sukakties minėjimas buvo vienas iš svarbiausių JA Valstybių lietuvių sportinio gyvenimo įvykių. Jo metu buvo pagerbti Europos krepšinio pirmenybėse

M. BIRŽIŠKA JIEŠKO TRIMITO KOMPLEKTŲ

1937 ir 1938 m. Šaulių Sąjungos savaitraščio Trimito mano buvo spausdinama iš 1919-1920 m. Vilniaus darbo atsiminimų. Lenkų ultimatumui išstikus, spausdinimas nutruko. Šiomet priešus 1937 m. Trimito komplektą, pavyko iš ten išimti nusirašyti šiuos mano atsiminimus, kurie ne tik tinka atskirai knygelei (per 100 puslapių), bet ir įgalina mane parengti jų tęsinį ligi pat 1922 m. vasario mėn., kai pilsudakininkai ištrėmė mane iš Vilniaus, kur tęričiau jau 1940 m.

Deja, Trimito komplektas, kuriuo naudojaus, nėra pilnas. Trūksta jam (1937 m.) numerių 12, 14 ir 40. Be to, reikalingi man dar 1938 m. numeriai 3, 4 ir 5, kuriuose dar buvo mano atsiminimų. Savo laiku Šaulių Sąjungos veikėjas, tebegyvas dar dailininkas Antanas Zmuidzinavičius bene du kartu važinėjo po JAV ir tiek jis, tiek ir kiti šauliai nemažai paplatino Trimito Amerikos lietuvių tarpe. Tad labai prašyčiau: kas turi 1937 arba 1938 m. Trimito komplektą ar bent paskirus, ką tik nurodytus 6 numerius, visus ar bent kuri, gal bus toks malonus ir atsiųs man ką turi nusirašyti kas man reikalinga, o nusirašęs su padėka gražinsiu. Jei kas nenorėtų nė trumpam laikui su savo turimu komplektu besiskirti, gal atsiųs bent iš trūkstamų man numerių atsiminimų nuorašus -- irgi būsiu dėkingas.

Cia ne mano koks biznis, tik noras padėti savo tautiečiams gyviau išsąmoninti Vilniaus reikalą pateikiant jiems kiek netolimos praeities ne tik pamirštų, bet nekartą ir nežinomų ar bent nedaugeliui nežinomų dalykų, kuriuos iškelti nevieno esu raginamas. Manau, kad ypačiai vilniečiai

meisterio vardą iškovojo lietuvių krepšininkai ir pasiūdyta jaunujų krepšininkų rungtynėmis. Be to, apie 2,000 žiūrovų turėjo gerą progą aikštėje matyti tuos krepšinio veteranus, kurie 1937 - 39 m. Lietuvai nuskynė gražias pergalas.

Įvykusiose 5 geriausių S. Amerikos liet. krepšinio komandų žaidynėse laimėtoju išėjo Akademinis Sporto Klubas Lituanica, baigmėje įveikusi Toronto liet. rinktinę 58-55. Prieš tai Lituanica nesunkiai 50 - 40 pasekme sudarėtoje Brooklyno atletus, o Toronto sumušė Detroitą ir Chicago.

KADA PASIRODYS ŽINYNAS?

Pagal pereitais metais pasirašytą sutartį su Tėvų Pranciškonų spaustuve Brooklyne P. L. ZINYNO spausdinimas turėjo būti baigtas š. m. gegužės mėnesį. Netikėtai ilgesniam laikui susirgus vienam spaustuvės rašytojų rinkimui knygos išleidimą teko atidėti rudeniu. Susidaręs ilgesnis laisvas laikotarpis buvo išnaudotas trūkstamų žinių rinkimui, papildymams ir bendrai knygos tobulinimui. To viso pasėkoje knyga pasidarė gerokai didesnė negu buvo planuota, o tas dar labiau pasunkino ir taip jau užtęstą knygos surinkimą. Tadgi P. L. ZINYNAS ir vėl negalės pasirodyti lapkričio mėnesį, kaip buvo numatyta atidedant knygos išleidimą rudeniu.

Šiuo metu ZINYNO surinkimas eina prie galo, bet dar kiek užtruks kol jis bus atspausdintas ir išristas. Iš Tėvų Pranciškonų spaustuvės yra tautas pakartotinas užtikrinimas, kad ši kartą knyga bus gatava išsiuntinėjimui 1958 m. sausio mėnesį. Iš ZINYNO redaktoriaus pusės viskas yra padaryta, ir jei ne spaustuvės techniškos

padės man surasti ko man iš Trimito trūksta ir tuo būdu pagausinti mūsų Vilniaus -- B. Šemio, D. Alseikos, J. Cicėno ir kitų vilniečių raštiją.

Mykolas Biržiška
1122 S. Magnolia Ave.
Los Angeles 6, Calif.

Krepšinio veteranų tarpusavio susitikime laimėjo "baltieji" įveikę "žaliuosius" 18-16. Komandose žaidė -- "baltieji" -- Savickas, Budriūnas, Budrikas, Petratis, Ruzgys, Giedraitis; "žalieji" -- Talzūnas, Kriaučiūnas, Andrulis, Puzinauskas, Mažeika, V. Norkus.

Gana išpūdingas buvo veteranams diplomų bei dovanų įteikimas krepšinio salėje ir jų garbei suruoštas banketas Jacy's restorane. Taip pat gerai pavyko ir linksma vakaris Lietuvių Auditorijoje.

E. S.

kliūtys, knyga jau dabar būtų gatava išsiuntinėjimui.

Atsiprašydamas gerbiamų prenumeratorių už suvėlinimą, kartu prašau pranešti ir naujus adresus tų, kurie yra pakeitę gyvenamąsias vietas po knygos užsiprenumeravimo, kad būtų galima iš anksto pasiruošti išsiuntinėjimui, kai tik knygos spausdinimas bus baigtas.

Šia pačia proga noriu pastebėti, kad ZINYNO yra susidomėjusios visa eilė viešųjų ir universitetų bibliotekų, iš kurių gauti užsakymai, kaip pav., Congressional Library Washington, University of California Library, Wayne State University Libr., Cleveland Public Library ir daugelio kitų. Tad išleidimo uždelsimas yra labai nemalonus ir ZINYNO redaktoriui.

Stokojant angliškos literatūros apie Lietuvą ir jos dabartinės problemas ZINYNAS turės bent dalinai šią spragą užpildyti gana plačiu angliškojo skyriu. Jis taip sutvarkytas, kad netik angliškojo, bet ir kitais esminiais skyriais galės naudotis ir lietuviškai nemokantieji.

Iki Naujų Metų užsiprenumeravusieji P. L. ZINYNO (Lithuanian World Directory) gaus už penkis dolerius kietais apdarais, vėliau -- \$6.00. Prenumeratas siųsti: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 Street, New York 24 N. Y.

MANO ORGANIZACIJA LIETUVA...

Lietuvos atstovo Kajecko kalba ALT suvažiavime

Pirmausia, aš norėčiau viešai pareikšti A. L. Tarybai mano gilią padėką už malonų kvietimą. Šio suvažiavimo proga, į Jus žodį pratarčiau, aš laikau garbe tai daryti, juo labiau, kad šis suvažiavimas nepaprastas. Jis vyksta, galima sakyti, Lietuvos Nepriklausomybės Jubiliejinių metų ženkle, jų išvakarėse.

Tai pirmas ALT'o suvažiavimas šioje sostinėje po Lietuvos Ministerio p. Zadeikio mirties. Man gaila, kad negaliu Jūsų jo vardu pasveikinti. Jis Lietuvos atstovavimo ir vadavimo darbą užbaigė. Jo veikla perėjo istorijon.

Man yra žinoma, kaip ALT jieškojo ir siekė glaudaus su velioniu Zadeikiu bendradarbiavimo. Aš žinau, kad ir jis glaudesnio su ALT kontakto nekarta ilgėjosi. Tai natūralu, nes Lietuva, jos žmonių kančia, tautos vadavimas, jungė ir jį ir Jus. Tat, nenuostabu, kad ALT delegacija Velioni prideramai pagerbė palydėdama jį į amžiną atilsio vietą.

Aš laikau savo pareigą Jums, šia pirmą ALT, po jo mirties sostinėje suvažiavimo proga, viešai už tai Pasiuntinybės vardu padėkoti. Taip pasielgdami Jūs pagerbėte ne tik Velioni, bet, kas dar svarbiau, Jūs pagerbėte pačią Lietuvą, kurią jis atstovavo ir kuriai Jūs irgi dirbote ir tebedirbate.

Man, kaip žinote, teko perimti Ministerio Zadeikio atsakomybę ir jo našta. Ji didelė ir sunki, ypač šiuo svarbiu metu. Išvengti tos atsakomybės man buvo neįmanoma. Tokioj padėtyj moralinė ALT, ir kiekvieno veiksnio, parama yra didelis dalykas. Jūs ją besąlyginiai teikėte mano pirmtakui. Neabejoju, Jūs jos ir man neatsakysite. Bendradarbiavimas -- Lietuvos vadavimo bylos pasisekimo laidas.

ALT turi imponantišką darbą Lietuvai rekordą. Jo veikla prasidėjo galima sakyti, su pirmuoju žygiu į Baltuosius Rūmus, kai vykoite pas prezidentą Rooseveltą išgirsti garso ir džiugų parėiskimą, kad Lietuva tebėra gyva ir vėl bus laisva. Tas nusistatymas Tarybos pakartotinių žygių pasėkoje, patvirtintas ir sekančių šios šalies Valstybės prezidentų.

Jei šiandieną, po tiek metų, JA Valstybių Vyriausybė nepripažįsta Sovietų okupacijos ir jos padarinių, jei jos aukšti pareigūnai pakartotinai skaitlingais atvejais, šiandieną imtinai tai pabrėžia, jei Lietuvos Pasiuntinybė šioje šalyje pilnateisiai tebeveikia, tai pirmon, eilėn šios šalies kilnaširdžių principų ir nuoširdaus JAV skriaudžiamai Lietuvai prietelingumo dėka. Lietuvių tauta patiks amžiną dėkingą už taip kilnų JAV jos atžvilgiu gestą ir moralinę jai paramą pačiu sunkiausiu jos istorijoje metu.

Aš suminėjau Amerikos prie-

telingumą Lietuvai ir lietuvių tautai. Tą prietelingumą ugdyti bei kultivuoti didėle dalimi, beabejo, prisidėjo Amerikos lietuviai bendrai ir A. L. Taryba ypatingai. Jos įnašas Lietuvos vadavimo darbe svarus ir šaunuš.

Saunos ir tradicinės skaitlingų senatorių bei kongresmanų sakomos kalbos/Vasario 16 d. proga Kapitolyje. Kadai-se dr. Šliupas su pasididžiavimu prisimindavo, kaip nepaprastą ir išimtiną dalyką, kad jo kalba kartą patekusi į Congressional Record leidinį. Šiandien, didžiūmoj ALT ir jos ambasadorės, p-lės Kižytės, pastangų dėka, virš šimto pareiškimų bei kalbų kasmet tame leidinyje Vasario 16 d. proga telpa. Desetkai puslapių apie Lietuvos skriaudą ir jos teises tame organe prirašoma ir desėtkais tūkstančių egzempliorių išplatinama. Tai sudaro ištisą brošiūrą.

Perdidelis būtų Jūsų kantrybės bandymas stengtis visą Jūsų veiklą išskaičiuoti. Aš tai nebandysiu. Šiuo atveju ALT puikiai pritinka romėnių poeto, Ovidijaus, posakis: "Ubi res adsunt, quid opus est verbis?". "Kur tiek darbu, ką bereiškia žodžiai?". Jūsų rekordas pats už save kalba. Jis ilgas ir senos datos. Jūs nepraleidote nei vienos progos neišnaudoję pagelbėti Lietuvai ir jos skriaudžiamai tautai. Garbė Jums už tai.

Aš džiaugiuosi, kad Taryba vieningas veiksnys. Tūlo pareigūno neseniai užklaustas, ar esama vieningo Amerikos Lietuvių organo šioje šalyje, aš su pasididžiavimu galėjau nurodyti į ALT pavyzdį. Aš jausčiausi laimingas, jei toji vienybė ir toliau būtų išlaikoma, ugdoma ir plečiama.

Ateinančiais metais mes minėsime Vinco Kudirkos gimimo šimtmetinę sukaktį. Tinkamiausio didžiojo patrioto ir pašventėlio lietuvių atmintį pagerbti neįstengtume, kaip darbu įrodą, kad "Vardan tos Lietuvos -- vienybė težydi." Pagaliaus anot Dambrausko: "Lietuvą kurdamas Dievas Jos pusiau nepadalino

Bendros mūs girios ir pievos Bendrą sudarom šeimyną." Aš neužtikau nei vieno žmogaus, lietuvių ir ne lietuvių, kuris nebūtų apgailėstąvęs vienybės trūkumą, kokis pasireiškė pastaruojų metu Prancūzijos vyriausybės krizės metu. Tat, nesekime jais.

Vienybė vienybei nelygi. Jos esama gradacijū. Antai, J. T. Generalinėj Asamblyjoj ir Saugumo Taryboj, buvo laikas po karo, kada stengtas manifestuoti jos narių vienin-gumą, jų pažūrų identiš-kumą. Viename tokių pasitarimų ano meto Valstybės sekretorius Byrnes, bandęs aiškinti Molotovu Amerikos "way of life". Byrnes tvirtinęs, kad J. Valstybėse bet kas ir bet kurios šalies pilietis galis nueiti į Baltuosius Rūmus, paspausti

Prezidentui ranką, o išeidamas jį keikti ir nieko jam už tai neatsitiksią. Molotovas tuojaus atšovęs, kad ir pas juos panašiai esą. Sovietuose irgi bet kas galis nueiti į Kremliū, paspausti Stalinui ranką ir išeidamas keikti Amerikos prezidentą. Kalbant apie lietuvių vienybę, ne tokia aš turū omenyje.

Šiandieną Lietuvos vadavimo darbe vartotina ne Babelio bokšto statybininkų kalba. Reikalinga kalba, kurią mes išmokome Lietuvos istorijos raidoje, kuri mums skiepianta Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje t. y. vienybės kalba.

Dideliai vertindamas veiksnų vienybę ir jos svarbą lietuvių tautai, aš norėčiau šia proga Jums priminti, gal, ir savaime suprantamą dalyką, kad vienybę aš irgi nusistatęs savo pareigose praktikuoti. Aš nemanau vadovautis jokiū srovėškumu, jokiū partingumu. Manoji organizacija Lietuva vadinasi, tos organizacijos nariai -- visi geros valios lietuviai.

Jums tenka veikti begalo svarbiu metu, kada vyksta posūčiai ir lūžiai tarptautinėj politinėj arenoj. Retas šiandien bekalba, o juo labiau tiki, taikinga koegzistencija, koks kolosaliskas titolizmo kurso kritimas, po Kremliaus svaigulio raketų ir sputnikų dživais, bolševikų tironal vlyens kitą eđa. Ju išradimai ir grāsinimai išblaškė nusiginklavimo iliuzijas. Aš suminėjau taikingą koegzistenciją. Pabaltės valstybėse Sovietai prikišamai žygdarbiais įrodė, neseniai Vengrijoj iškalbingais darbais patvirtino ir dienos savo elgsena J. A. Valstybēm primena, kad taikingą koegzistencijai Sovietų neturima nei mažiausio palinkimo.

Vos pereitą savaitę Raudonojo Frankenšteino vergū imperijos viešpačiai minėjo keturių dekadų revoliucijos suvedus jos balansą, ką pastebime? Vietoj liaudžiai žadėto gerbūvio -- skurdas. Vietoj vedus jos balansą, ką pastebime? Vietoj liaudžiai žadėto gerbūvio -- skurdas. Vietoj liaudžiai pažadėtos taikos -- iki dantų ginklavimasis.

Tuo tarpu, kai tautų atgimimo pavasaris eina Azijos ir Afrikos kontinentais, kai apie 20 naujų tautų po karo prisikėlė nepriklausomam gyvenimui, tuo pat metu imperialistinis komunizmas užsmaugė visos eilės senų tautų nepriklausomybę. Kas paliko iš komunistų kadaise proklamutos tautų apsisprendimo teisės? Grynas pasityčiojimas. Komunistų partija, kuri pretendavo būti nuskriaustųjų partija, anot Jean Paul Sartre šiandien virto "žmogžudžių partija". Mes gi, iš kartaus prityrimo, žinome -- ji kartu yra ir genocidine partija.

Tokios padėties akyvaizdoje, laisvasis pasaulis subruzdo. Jis suglaudžia savo gre-

TAUTININKAI RUOŠ KONGRESĄ

Lapkričio 16 -- 17 d. Bostone įvyko rytinių sričių lietuvių tautinių organizacijų suvažiavimas.

Suvažiavimą atidarė Ig. Vileniškis, trumpai apibūdindamas jo tikslą. Tarp kitko jis pažymėjo, kad daugumą tremtinių pradėjo apimti apatija. Knygos lentynose pelėja, laikraščių prenumeratorių pagal mūsų skaičių maža ir tai ne dėl pinigų stokos, bet dėl noro praradimo. Organizacijomis nesidomima, su jaunimu bendradarbiavimo neįsiekoma. Visam tam apsvastyti, išdiskutuoti, pagyvinti lietuvišką veiklą ir buvo sušauktas šis suvažiavimas.

Į prezidiumą buvo pakviesti pirmininku J. Vaičaitis, pavaduotojais V. Kavolis ir inž. J. Dačys ir sekretoriumi A. Lileikis.

LNT pirm. V. Rastenis savo kalboje plačiau palietė lietuvių politinės veiklos persiorientavimą, kad nuo tuščių ir gražių

tas. Tai, reikia tikėtis, turės išganingų, laisvajam pasauliui ir Lietuvai pasekų. Suglauskime ir mes savąsias gretas. Duok, Dieve, tai įgyvendinti bent Lietuvos Nepriklausomybės ir Kudirkos jubiliejiniams metais.

Baigdamas norėčiau ALT Suvažiavimo dalyviū Pasiuntinybės vardu nuoširdžiai pasveikinti. Linkiu, kad šis suvažiavimas būtų našus, sekmingas ir džiugus pavergtiems lietuviams.

sūkių reikia pereiti prie praktiško studijinio darbo. Paties iš laisvinimo, sakė jis, mes nepagreitinsime, tai priklausys nuo tarptautinės politikos. Nei Amerikos Balsas, kalbą į Lietuvą mūsų žmonių lūpomis, nei Madrido radijas, veiksnų nesitinkiausia, ką ir kaip kalbėti. Veiksnų lenktyniavimas bei perdėta savo darbų propaganda yra be reikalo energijos ir lėšų eikvojimas.

LTS centro pirm. inž. E. Bartkus daugiau kalbėjo organizaciniais klausimais. Jis pasidžiaugė, kad sąjungos veikla gyvėja ir narių skaičius vis auga net iš jaunosios kartos. Artimiausi sąjungos planai esą išleisti dr. Geručio parašytą Lietuvos Kroniką ir A. Smetonos monografiją, be to, koordinuoti tautinių organizacijų veiklą.

LNF pirm. A. Senikas patiekė paskutinių dviejų metų fondo apyskaitą. Po to, ilgesnius pranešimus padarė inž. J. Jurkūnas, A. Dilba, M. Gureckas, J. Kasmauskas, S. Santvaras, A. Vagelis ir kt.

Labai įdomias paskaitas liečiančias jaunimo problemas skaitė V. Čepas ir V. Izbičkas, kurios sukėlė gyvas diskusijas.

Suvažiavimas nutarė ateinančių metų pavasarį New Yorke suruošti visų tautinės minties žmonių kongresą, kad galima būtų kuo iškilmingiau atžymėti nepriklausomybės sukaktį. Suvažiavime dalyvavo virš 50 asmenų, o pobūvyje apie 100.

E. Čekienė

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI



Kai kurie Vienybės skaitytojai klaidingai suprato ankstyvesnius pranešimus apie nuolaidas už prenumeratą.

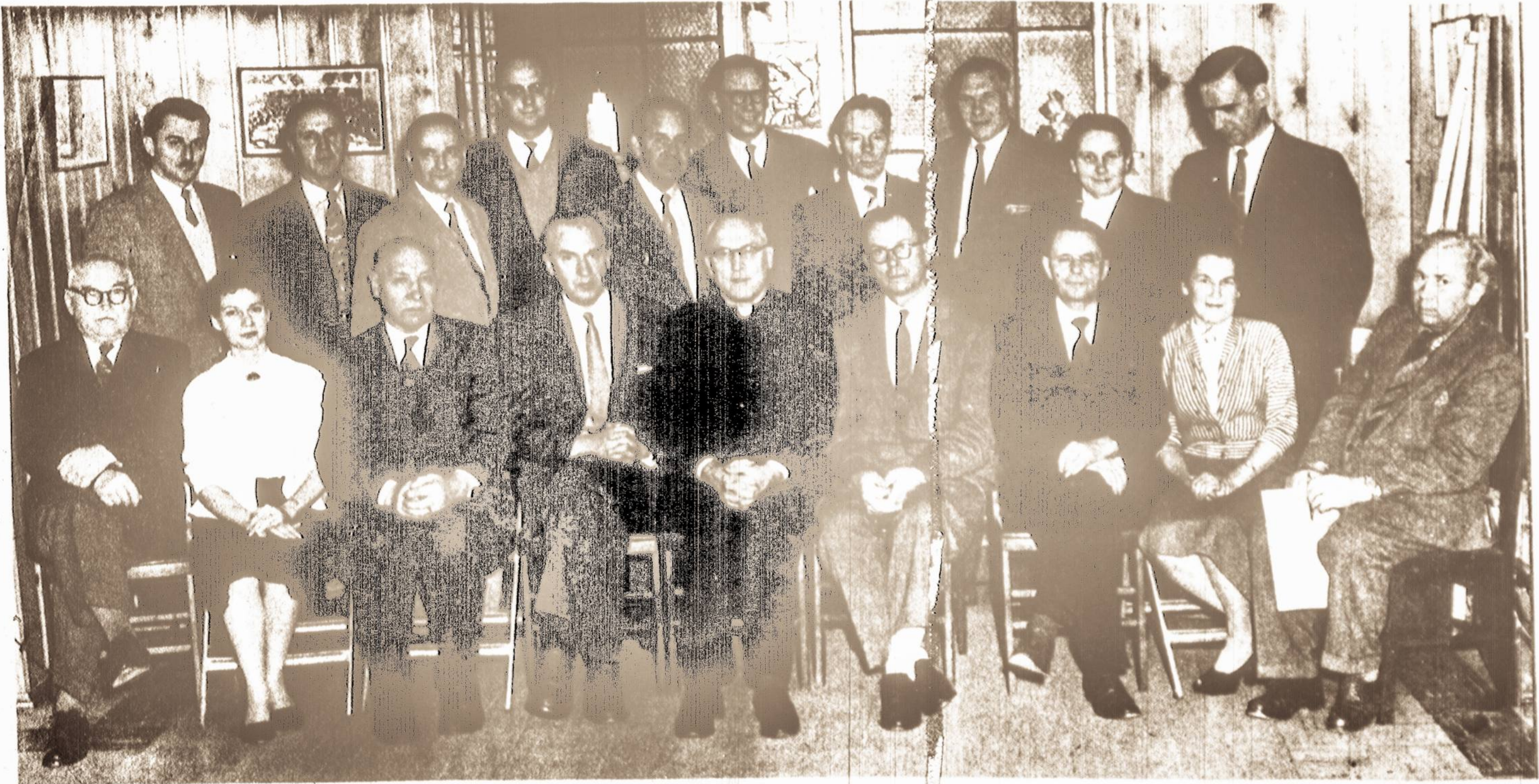
Dar kartą pabrėžiama, kad nuolaidos teikiamos tiems, kurie iki SAUSIO 1 D. PRISIŪS VIENYBEI 10 DOLERIŲ, iš anksto sumokėdami prenumeratą už DVEJUS METUS, arba, be savo METINĖS PRENUMERATOS, atsiunčia Vienybei VIENĄ NAUJĄ SKAITYTOJĄ.

Kviečiame kiekvieną Vienybės skaitytoją stoti į talką laikraščiu ir būti ypatingais jo platintojais, gaunant BENT PO VIENĄ NAUJĄ SKAITYTOJĄ.

Skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, šia proga prašomi nedelsiant ją atnaujinti. Metinė prenumerata - \$7.00. Pasinaudojant viršū nurodytomis nuolaidomis - \$5.00.

Cekiai arba pašto perlaidos siunčiama:

VIENYBĖ, 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N.Y.



TARĖSI PLB SEIMO REIKALAIS

PLB Seimui ruošti organizacinis komitetas, dalyvaujant centro valdybos pirmininkui S. Barzdukui ir Kanados LB pirm. V. Meilui, lapkričio 11 d. prel. J. Balkūno bute, Maspeth, buvo susirinkęs posėdžiui apsvastyti aktualius klausimus, susiejusius su Seimo organizavimu.

Išklausus komisijų atstovų pranešimų, buvo galutinai nutarta Seimą ruošti Statler viešbutyje, New Yorke.

Dailininkas V. Jonynas pranešė, kad tinkamiausia vieta meno parodai suruošti esanti Riverside muziejus New Yorke, kuris sutinka nemokamai duoti savo patalpomis pasiliekamas sąlygas atrinkti paveikslus ir pageidauja tik modernius kūrinius. Dėl to buvo pareikšta įvairių nuomonių. S. Narkeliūnaitė pastebėjo, kad tai esanti didelė proga, todėl turėtų dalyvauti visi lietuviai menininkai, modernistai ir realistai. Gi V. Meilus įrodinėjo, kad kiekvienas dailininkas yra modernistas, jei jis savo kūryboj daro pažangą. Galutinai nuspręsti palikta patiems dailininkams.

Sporto reikalais kalbėjęs A. Vakselis, pranešė, kad Seimo metu sportininkai yra numatę pasirodyti, suruošdami įvairias rungtynes.

Vienas iš sunkiausiai Seimo komisijos sprendžiamų klausimų kaip buvo, taip ir liko koncerto programa. Ji jau buvo pradėta diskutuoti lygiai prieš metus ir liko neišspręsta net ir dabar. Posėdžio dalyviai patiekė įvairiausių pasiūlymų. Daugelis grįžo prie pirmojo sumanymo suruošti simfoninį koncertą, o J. Makauskis siūlė dėl to net atidėti Seimą vieniems metams.

Kalbant apie kantatas, choras bei solistus, būdingai pasisakė J. Stukas, pabrėždamas, jog tos pačios kantatos, tos pačios dainos jau mintinai

E. ČEKIENĖ

mokamos. Reikia naujų dalykų.

Koncertui numatyta išnuomoti Metropolitan Opera ar Carnegie Hall. J. Aistis išpėjo gerai apsigalvoti einant į tokias sales, kur surinktos viso pasaulio garsenybės. Jis girdėjęs, kad vienai dainelei gerai išmokti reikia 5 mėnesių... Sunku būtų tikėtis kogerio surinkus choras iš visu tolimų ir svetimų kaimų.

S. Barzdukas pastebėjęs, kad centro valdyba čia dalyvauja tik patarimuoju balsu, jis esąs tos nuomonės, kad mūsų muzikai reprezentuoti turėtų būti parinkti patys geriausi kūriniai ir pačios geriausios jėgos jiems išpildyti. Galutinai koncerto programa paašškės po gruodžio 15 d.

Dėl atstovų rinkimo į Seimą prieita vieningos nuomonės, palikti laisvę kiekvienam kraštui tvarkytis atskirai. Kur galima praveisti balsavimus.

Nusistatyta, kad Seimas pirmoj eilėj bus lietuviškas ir tik lietuviams: gelbėti mūsų jaunimą lygiai svarbu, kaip

demonstruoti kongresmanams mūsų laisvės troškimą. Sudarant seimo darbotvarkę nutarta kalbėti šiais klausimais.

1. Lietuvių tautos padėtis laisvame pasaulyje. Čia pagrindiniai bus apžvelgti visame pasaulyje išsisklaidžiusių lietuvių ir jų sukurtų institucijų bei organizacijų veikla ir statistika. 2. Lietuvių tautos padėtis okupuotame krašte. Remiantis pirmais šaltiniais čia bus duotas galimai pilnas vaizdas tos padėties, kuri dabar yra Lietuvoje. 3. Lietuvos tarptautinė padėtis teisiniu ir politiniu atžvilgiu. 4. Lietuvių Bendruomenė tautiniu ir valstybinių uždavinių vykdymo perspektyvoje. 5. Organizaciniai LB klausimai. Seimas pasisakys visais bendruomenės vidaus organizacijos klausimais ir sudarys centrinį PLB organą.

Į klausimą, ar Seimo metu kalbant aukščiau minėtomis temomis nebus kišamasi į lietuvišką politiką, S. Barzdukas paašškino, kad mūsų politikų buvo užsipulta, jog kultūrai ir dainų šventėje nebuvo naudojota proga lietuviškai p-

VIRSUJE: Neseniai įvykusio Maspeth Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo šaukimo reikalų susirinkimo dalyviai. Iš kairės į dešinę (sėdi) J. Makauskis, A. Merker, A. S. Trečiokas, V. Meilus, prelatas J. Balkūnas, S. Barzdukas, J. Šlepetys, E. Čekienė, V. K. Jonynas. Stovi: A. Vakselis, K. Motuzas, V. Vaitiekūnas, J. Stukas, V. Barčiauskas, J. Pakalka, J. Aistis, A. Ošlapas, S. Narkeliūnaitė, S. Dzikas. - V. Maželio nuotrauka -

litikai. Kiekvienas didesnis mūsų sąskrydis, nežiūrint kas ir kokiems tikslui ji ruošty, yra mūsų laisvės siekimo demonstravimas svetiniams, vykdytas lietuviškos politikos kultūrinėmis priemonėmis. Spaudos bei knygų parodos reikalais kalbėjo J. Aistis, filatelistų -- Motuzas, organizaciniais reikalais -- J. Šlepetys.

Liūdniausias pranešimas buvo A. Trečioko, kuris pareiškė, kad Seimo rengimo kasoje yra tik 284 dol. ir tai dėka Seimo finansų komisijos narių J. Paknio ir I. Budreckio, kurie paaukojo po 100 dol. Po 100 dol. pasižadėjo paaukoti finansų komisijos pirm. K. Cheleden ir organizacinio komiteto pirm. prel. J. Balkūnas ir 50 dol. komiteto sekretorius V. Vaitiekūnas. A. Trečiokas tikisi, kad po N. Metų bus pradėtas platinti Seimo žymuo, kurio projektą padarė dail. V. Jonynas, kasoj atsiras daugiau pinigų.

DAINOS IR LITERATūros VAKARAS NEWARKE

Amerikos Lietuvių Bendruomenė New Jersey Apygardos Valdyba tautos dainiui Mairo niui jo 95 m. gimimo ir 25 m. mirties sukakčiai paminėti gruodžio 8 d., sekmadienį, Šv. Jurgio šalėje, 108 New York Ave., Newark rengia Dainos ir Literatūros vakarą.

Dainuoja operos solistė Vincė Jonuškaitė. Akompanuoja Aleks. Mrozinskas. Savo kūrinius skaito rašytojai: Ona Balčiūnienė-Audronė, Kotrina Grigaitytė-Graudušienė, Paulius Jurkus, Algirdas Lansbergis, Juozas Tysliava ir Leonardas Zitkevičius. Konferuoja Vitalis Zukauskas.

Vakaro pradžia 4 val. p. p.

APACIOJE: Muziko St. Gailevičiaus (viduryje) vadovaujamas Varpo choras, neseniai Toronto, Kanadoje, minėjęs savo penkmetį (žiūr. 2 psl.), ateinančių metų gegužės mėnesio pradžioje žada koncertuoti New Yorke.



MISS LITHUANIA RINKIMAI

Kandidate Nr.3



Giedrė Kumpikaitė, brooklyniečių Juliaus ir Izabelės Kumpikų duktė, yra trečioji iš eilės kandidatė į Miss Lithuania. Kitų kandidatų nuotraukos Miss Lithuania vainikui laimėti šia Lietuvos Nepriklausomybės 40 metų sukakties proga Vienybėje pasirodys kitą savaitę.

- V. Maželio portretas -

JUOZAS KAJECKAS STUDENTŲ BANKETE

Charge d'affaires Lietuvos reikalams Washington'e p. J. Kajeckas Liet. Stud. S-gos suvažiavimo proga atvyksta į New Yorką. Iškilmingame bankete, kuris įvyks šeštadienį, lapkričio 30, 8 val. vak. Statlerio viešbutyje, jis pasakys pagrindinę kalbą. Norintieji dalyvauti bankete, prašomi bilietus išsityti dabar, nes prie įėjimo nebus pardavinėjami. Bilietus galima gauti pas visus Liet. Stud. S-gos N. Y. sk. narius. Dar yra likę apie 80 bilietų - dalyvių skaičius bankete ribotas. Studentai bilietus galės išsityti tik suvažiavimo registracijos metu, penktadienį, lapkr. 29 d. Įėjimas į banketą - 10 dol. Moterys ir mergaitės banketo metu prašomos dėvėti vakarines suknišas, vyrai - tamsius kostiumus. Šokiams, kurie tęsis iki 2 val. ryto, gros Bruno Continental orkestras.

Studentija šiam suvažiavimui rodo dideli susidomėjimą. Iš Chicago's į New Yorką atvyksta visas autobusas studentų. Iš artimesnių vietovių studentija taip pat žada gausiai suvažiuoti.

Norintieji išsityti bilietus į studentų rengiamą banketą, prašomi kreiptis pas I. Banaitytę, MI 7-6247; K. Paprockaitę, VI 9-0478; V. Jaką, MI 7-4721; V. Ramanauską, VI 6-0041; V. Virbicką, GL 2-5410.

New Yorko studentai, kurie platino banketo bilietus, privalo iki lapkričio 25 d. pranešti V. Ramanauskui, VI 6-0041, kiek yra pardavę bilietų.

MISS LITHUANIA kandidatų nominavimo laikas - lapkričio ir gruodžio mėnesiai. Miss Lithuania rinkimai vyks visą ateinančių metų sausio mėnesį. Rinkimai vyks populiariu būdu, Vienybės skaitytojams balsuojant specialiais kuponais.

Miss Lithuania rinkimų duomenys paaiškės Vienybės koncerte, 1958 m. vasario 2 dieną, sekmadienį, Webster Hall, New Yorke.

Iš septynių, daugiausia gavusių balsų, kandidatų Vienybės skaitytojai ir Jury Komisija išrinks Miss Lithuania.

Jury Komisija, kurios Garbės Pirmininkė sutiko būti Hollywoodo filmų artistė Rūta Lee Kilmonytė, sudarys visuomenės veikėjai bei organizacijų pirmininkai.

Miss Lithuania, kaip ir jos svita, kurią sudarys sekančios daugiausia balsų gavusios kandidatės, bus apdovanotos.

Smulkiau apie Jury Komisijos sudėtį, taip pat apie dovanas Miss Lithuania ir jos svitai bus pranešta Vienybėje.

Miss Lithuania kandidatės nuotraukas siunčia šiuo adresu: Vienybė, Miss Lithuania Contest, 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.



Redaktorius J. Tysliava supažindina Hollywoodo aktorę Rūtą Lee Kilmonytę su dviejų pirmųjų Miss Lithuania kandidatė, Danutės Leskaitytės ir Rasos Arūnaitės, nuotraukomis, tilpūsios praeitos savaitės Vienybėje, Rūta Lee Kilmonytė, prieš išvykdamą į Europą ir Afriką, sutiko dalyvauti Vienybės koncerto programoje. Aktorė Rūta Lee Kilmonytė pasirodys Amerikos kariuomenės iguloms, esančioms Prancūzijoje, Vokietijoje, Italijoje ir Moroke. Grįš 1958 m. sausio 15 d.

- Vienybės nuotrauka -

RUDENS BALIUS

Stamfordo ir apylinkės Lietuvių Moterų Ratelis lapkričio 23 dieną 7 val. vakaro ruošia

Rudens Balių, 109 Genovese Steak House, Shippan Ave., Stamford, Conn. Rengėjos maloniai kviečia visus dalyvauti, neišskiriant ir mielo jaunimo.

JAROSLAV HAŠEK

Pavakare Sveikas pasiekė mažą tvenkinį, čia jis užklupo besimaudant vieną pabėgusį rusų belaisvį, kuris, pamatęs Sveiką, šoko iš vandens ir plikas leidosi, kiek kojos neša.

Sveikui pasidarė įdomu, ar tinka jam rusiška uniforma, kuri gulėjo čia pat po žilvičiu. Jis nusirengė ir apsivilko nelaimingo belaisvio uniformą. O belaisvis, mat, buvo pabėgęs iš karo belaisvių ešelono, apsisostojusio kaime už miško. Sveikas panoro kaip reikiant atsižiūrėti savo atvaizdo vandenį. Jisai slankiojo tvenkinio krantu, kol jį čia užtiko žandarmerijos sargybiniai, ieškoję pabėgusio ruso. Zandarai buvo vengrai. Nepaisydami Sveiko protestų, jie nuvarė jį Chirovan į etapų valdybą. Čia jis buvo paskirtas į rusų belaisvių transportą, atsiųstą taisyti geležinkelio į Peremišlį.

Visa tai įvyko taip greit, kad tik sekančią dieną Sveikas suvokė savo padėtį ir ant baltos sienos, mokykloje, kur buvo patalpinta dalis belaisvių, anglimi užrašė:

„Čia nakvojo Josefas Sveikas iš Prahos, devyniasdešimt pirmojo pulko vienuoliktosios kuopos ryšininkas, kuris kaip butininkas per apsirikimą pateko į austrų nelaisvę.“

Kai Sveikas, dėl rusiškos milinės ir kepurės per apsirikimą palaikytas rusų belaisviu, pabėgusiu iš kaimo ties Felštynu, rašė anglimi ant sienos kupinas nevilties aimanas, niekas nekreipė į tai dėmesio. Tačiau kai Chirovo etape, dalinant kietą kukurūzų duoną, jis norėjo pro šalį einančiam karininkui viską smulkiausiai paaiškinti, vienas kareivis vengras, sergėjęs belaisvių transportą, tvojo jam šautuvo buože į kuprą ir užriko: „Bazom az élet¹, ar nestosi į eilę, rusiška klaule!“

Toks vengrų elgesys su rusų belaisviais, kurių kalbos jie nesuprato, buvo įprastas. Sveikas sugrįžo į eilę ir kreipėsi į greta stovintį belaisvį:

— Sitas žmogus vykdo tarnybos pareigas, tačiau jis užsitraukia sau pavojų. O ką, jeigu šautuvas užtaisytas ir spyna užvesta? Juk lengvai gali atsitikti, kad jam su šautuvu daužant žmogui per pečius, o vamzdžiui

¹ Nešvankus vengriškas keiksmas.

ŠAUNIOJO KAREIVIO

esant atsuktam į jį patį, gaidukas gali spraktelėti, ir visas parakas sulėktų jam į kosere. Taip ir žūtų žmogus, eidamas tarnybos pareigas. Sumove, vienoje akmenų skaldykloje, darbininkai vogdavo dinamito kapsules, kad žiemą būtų lengviau rauti kelmus. Sargui buvo įsakyta iškratyti kiekvieną akmenskaldį, šiam išeinant iš darbo, ir jis šito ėmėsi su tokiu uolumu, kad, sučiupęs pirmą akmenskaldį, pradėjo taip smarkiai ploti jam per kišenes, kad dinamito kapsulės sprogo, ir akmenskaldis kartu su sargu išlėkė į orą. Atrodė, tartum paskutinį akimirksnį jie viens kitą būtų apkabinę.

Belaisvis rusas, kuriam Sveikas visa tai išklostė, suglumęs žiūrėjo į jį, ir buvo aišku, kad iš visos kalbos jis nesuprato nė žodžio.

— Nesuprasti, aš Krymo totorius, *Allach achper*.— Totorius atsisėdo ant žemės, sukryžiavo kojas ir, sudėjęs ant krūtinės rankas, ėmė melstis.— *Allach achper — Allach achper — bezmila — arachman — arachim — malinkin mustafir*¹.

— Taigi, tu esi totorius,— su užuojauta tarė Svei-

¹ Didis dieve, didis dieve, didis mielaširdingas dieve, susimilk, pasigailėk vargšo kareivio (totor).



KĄ MUMS ŽADA 1958 METAI?

Ar pramonės aktyvumas ateinančiais metais sumažės? Ar esamos infliacijos žymės padidės?

Tokie ir panašūs klausimai ne vieną dirbantį bei jų šeimas verčia rimtai pagalvoti ir nuodugniai apsvarstyti. Pasi- naudodamas prieinama medžiaga bei Van Strum & Towne, King MERRITT & Co., Ed Ta- bell, Leslie Gould bei eilės kitų rimtais išvedžiojimais norėčiau pažvelgti į Amerikos ekonomi- nę ir finansinę ateitį.

Finansiniuose sluogsnuose yra nusistovėjusi nuomonė, kad paskiausių tarptautinių įvykių raida yra palikusi aiškų ant- spaudą Amerikos, Anglijos bei Kanados akcijų biržų rinkose. Teisingai yra sakoma, kad bir- zos rinka -- tai žmonių nuotai- kų bei politinių, ekonominių tarptautinių įvykių pasireiški- mo veidrodys.

Iš tų visų įvykių daugiau ne- gu bet, kuris kitas yra sujūdinęs mūsų krašto finansinį biržos svyravimą tai Sovietų Sputnikų paleidimas į erdvę. Nemažai prisidėjo ir Turkijos-Sirijos įtampa, nenusistovėjusi padėtis Prancūzijoje bei ALZire ir ne- perseniausiai Anglijoje bankinių diskonto ratų pakėlimas nuo 5% iki 7%. Tų visų įvykių šviesoje paskutiniu metu buvo pastebi- mas akcijų žymesnis kritimas biržų rinkose, kas iššaukė ir Eisenhowerio administracijos rimtą susirūpinimą. Tikrai nuo š. m. liepos 12 d. iki spalio 22 d. palaipsniui krito ir bendroji akcijų birža, matuojama DOW- JONES industrijos akcijų vidur- kių neteko 100.98 punktų arba 19.4%. Prie to kritimo didžia-

dalimi prisidėjo dabartinė "tight" pinigine politika, kuri varžo kreditų gavimą.

Charakteringas dalykas, kad paskutinių mėn. pramonės -- biznio aktyvumo barometras bendrumoje buvo su teigiamais rezultatais. Kai kurios biznio šakos priėjo prie rekordinio pel- no ribų. Tačiau, žvelgiant į bendrą Amerikos ekonomijos vaizdą, ekonomistai sutinka, kad buvęs nenormalus paskuti- nių dviejų metų augimas bei aktyvumas šiuo metu palaip- sniui persigrupuoja ir eina prie normalaus pasireiškimio. Visi pastebėjome žinias apie kai ku- riose vietose aviacijos industri- jos darbininkų dalinis paleidim- as. Taip pat sumažėjusi pak- rojų pervežimą geležinkeliais, plieno produkcijos bei automobilių pardavimą. Gana ilgas biržos kritimas sujūdino nepasitikėjimą ir Amerikos ekonomijos ateitimi. Todėl pa- sireiškia nuomonių, kad turi- mieji pramonės pelnai suma- žės, o prekių pardavimas rella- tyviai nukris. Manoma, kad automobilių pramonė 1958 me- tais neturės tiek pasisekimo, kaip iki šiol. Žinoma, tai yra tik prielaidimai bei spėjolimai. Dažnai ryšium su iškilusiais



V. K. Banelis

staigiais netikėtumais tarptau- tinėje politikoje bei ekonomi- joje keičiasi ir krašto planai.

Paskutinių dviejų metų pasi- reiškęs nenormalus biznio augi- mas kėlė susirūpinimo Amerikos vadovaujantiems ekonomistams bei finansų ekspertams. Nepa- rasta sparčiu žingsniu pradėjo reikštis INFLIACIJA. Pasigirdo balsų: AR NEARTEJAME PRIE EKONOMINĖS KATASTROFOS?

Tačiau investavimų bei bir- zos rinkų ekspertai pasikalbėji- muose su vadovaujantiais pra- monės vadovais nėra pesimistai kiek tai liečia 1958 metų Ame- rikos ekonominę būklę. Pramo- nės vadovai neįnumato didelių pasikeitimų. Pramonė bus dau- liau diversifikuota (paskirsty-

ta), kas sumažins atskirų pro- duktų gamybos rizikingumą. Kompeticija bus veiksminga, kaip ir iki šiol. Tad viską ap- žvelgus, nesimato žymių, kad kraštas žengtų į depresiją. 1929 metų krizė yra iš viso šiuo metu krašto ekonomijoje neįmanoma.

Kiekvienas galėjo pastebėti, kad šiuo metu Amerikoje vyksta ekonominės padėties pergrupavi- mas. Nenormaliai aukštos kainos už varį bei kitus nerū- dijančius metalus yra palaip- sniui apkarpanos. Metalų žalia- vos paklausa šiuo metu yra pa- didėjusi. Paskutinių savaitių įvykiai dar daugiau stiprins mū- sų technikinį progresą. Indus- trija augs ir plėsis.

Labai svarbiu faktoriumi tenka laikyti Federalinio Res. Banko finansų tvarkymo politi- ką. Iki šiol buvo stengtas gana drastiškais kreditų sulaikymo- tight money -- priemonėmis efektingiau sustabdyti inflia- ciją. Tuoj pasigirdo protestai, kad tokia finansų politika neša krašto ekonomijai pavojų. Tą visi pastebėjome akcijų biržos negatyviame reagavime. Yra nuomonių, kad 1958 m. kredi- tai bus sušvelninti ir įgalintas didesnis aktyvumas pramonėje,

ypač tyrinėjimų, technikos sri- tyse.

Finansiniai ekspertai prieina išvados, kad akcijų birža pa- laipsniui stabilizuosis. Visa eilė akcijų pasiekė kainų žemumo minimumą ir rinka 1958 m. turėtų būti aktyvi. Tikima, kad ateinančiuose mėnesiuose bus parankus momentas pirmuoi- pardavimui paprastųjų akcijų, kurios turės gana aukštą laip- sniavimą. Tenka pabrėžti fak- tas, kad ilgesnio laikotarpio investavimo kompanijos, kaip apdraudus bendrovės, investavi- mo fondai-Mutual Funds pasi- reiškusiam akcijų kritime bir- zoje išvystė didelį aktyvumą ir padarė didelius akcijų pirki- nius-investicijas. Tas rodo, kad finansinio distrikto eksper- tai mato biržos sunormalėjimą ir pozityvų, pelną nesantį akci- jų laipsniavimą. Yra priimta, kad po tokių transakcijų viešoji publika ateina su savo kapitalo investavimu 1-2 mėn. vėliau. Taigi, reikia manyti, kad bir- zos konjunktūra investavime bus palanki ir 1958 metais. Tenka pridurti, kad šiuo metu viduti- nių sutaupų bei uždarbio žmo- gui, idant tinkamai apsisaugo- jus nuo infliacijos, yra tikslas daryti investavimą. Paskutiniais dešimtmečiais yra labai išsiplė- tęs amerikiečių bei kanadiečių visuomenėje investavimas į Mutual Funds, kurie sugebėjo investoriams duoti geresnį, aukštesnį kapitalo auginimą ne- gu kitos bankinės ar taupimo institucijos. Mutual fondai su- mažina investavimo riziką iki minimumo, nes sudaromas tel- kiny akcijų ir jos yra ekspertų sumaniai sekamos. Kiek paste- bėta, mes, lietuviai, toje fi- nansinėje srityje esame labai atsilikę ir tuo pačiu leidžiame sunkiai uždirbtoms sutaupoms stovėti. Kapitalo krašte tik jo tinkamas investavimas neša tin- kamą pelną ir laiduoja saugesnę ateitį. Reiktų ir mums rimtai apsvarstyti tuos iškilusius gali- mumus.

Kaip matome iš finansinių ekspertų sanprotavimų ir stebint gyvenamą padėtį, turime priei- ti išvados, kad ir 1958 metai turėtų būti be didesnių sesėlių krašto ekonominiame gyvenime. Reikia išdėmėti paskutiniu laiku iššauktą ir Amerikos sugu- mu gresiantį Sovietų technikinį pasiruosimą. Tas yra rodyklė, kad Amerikos viršūnės kreips ypatingą dėmesį į krašto tech- nikinį progresą 1958 metais ir tuo pačiu pramonė plėsis.

NORĖJO DEPORTUOTI, BET PASIGAILEJO

Waterbury, Conn. - Jonas Andrulaitis iš Ansonia, Conn., 20 m. amžiaus, atvykęs su tė- vais į Ameriką 1950 m., tei- me prisipažino padaręs du nu- sikaltimus. Jis pasisavino 400 dolerių vertės varinių vie- lų ir, be to, paleidęs į apyvar- tą netikrą 213 dolerių čekį. Dėl to Imigracijos įstaiga bu- vo linkusi Andrulaitį deportuo- ti. Imigracijos įstaigos pa- reigūnas, betgi, pareiškė, kad valdžia nedeportuojanti žmo- nių į aną pusę geležinės už- dangos prieš jų pačių norą.

ŠVEIKO NUOTYKIAI

DIDŽIAJAME KARE

kas, — na, ir pasisekė tau. Kaip tu suprasi mane, o aš tave, jeigu tu totorius? Hm... pažįsti Jaroslavą iš Stern- berko? Netgi tokio vardo negirdėjai, totorių išpera? Tasai įkretė jums į užpakalį prie Hostyno. Tada jūs, totorių išperos, skuodėte nuo mūsų iš Moravijos, kad net kulnys mirgėjo. Matyt, jūsų knygoje apie tai nera- šoma, kaip kad pas mus. Žinai Hostyno dievo motiną? Aišku, kad nežinai. Jinai irgi tenai buvo. Jus, totorių veislę, jie čia nelaisvėję visus apkrikštys!

Sveikas kreipėsi į kitą belaisvį:

— Ar tu irgi totorius?

Paklaustasis suprato žodį „totorius“, papurtė galvą:

— Totorius ne, čerkesas, tikras čerkesas, kapoju galvas.

Sveikui pasisekė: jis atsidadė įvairių rytinių tautų atstovų draugijoj. Ešelone buvo gruzinų, osetinų, čerke- sų, mordvinų ir kalmukų.

Kaip nelaimėi, Sveikas su nieku iš jų negalėjo su- sikalbėti, ir jį su visais kitais nuvarė į Dobromilą, kur turėjo prasidėti Peremišlio-Nižankovičių geležinkelio re- montas.

Dobromilo etapo raštinėjė emė juos visus iš eilės su- rašinėti, bet tai vyko gana lėtai, kadangi iš visų trijų šimtų belaisvių, pakliuvusių į Dobromilą, niekas nesu- prato už stalo sėdinčio viršilos kalbos. Viršila vienu laiku apsiskelbė mokąs rusų kalbą, ir dabar Rytinėj Galicijoj ėjo vertėjo pareigas. Kaip tik prieš tris savai- tes jis užsisakė vokiečių-rusų kalbų žodynus ir rusų kalbos vadovėlį, bet ligi šiol jų vis negavo.

Su šitais keistais subjektais niekaip negalima buvo susišnekėti, jis tiesiog pasimetė. Jis išėjo iš raštinės ir visa gerkle riktelėjo belaisviams:

— Wer kann deutsch sprechen? ¹

Iš minios išėjo Sveikas ir su nudžiugusiu veidu puo- lė prie viršilos. Tasai liepė tuoj pat eiti paskui jį į raštinę.

Viršila atsėdė už stalą, ant kurio gulėjo žūsnis blankų su belaisvių vardų, luomo ir tautybės grafomis,

ir tarp jų prasidėjo juokingas pašnekesys vokiškai:

— Juk tu žydas? Taip? — paklausė jis Sveiką.

Sveikas neigiamai pakratė galvą.

— Nesigink, — tvirtai įsitikinęs kalbėjo viršila vertė- jas, — kiekvienas jūsų belaisvis, mokąs vokiškai, yra žydas, ir baigtas krikščionis. Kaip tavo pavardė? Sveichas? Na, matai, ko gi tu ginies, jeigu tavo pavardė tokia žy- diška? Čia tu nebijok prisipažinti žydu. Austrijoj ne- rengiama pogromų prieš žydus. Iš kur tu? Aha, iš Prahos, žinau, žinau, prie Varšuvos. Prieš kokią sa- vaitę čia buvo du žydai iš Prahos prie Varšuvos. O koks tavo pulko numeris? Devyniasdešimt pirmas?

Viršila paėmė informacinę knygelę, pavartė ją:

— Devyniasdešimt pirmas Erevanės pulkas, Kauka- zas, papildomas Tiflise; stebiesi, kad mes čia viską ži- nome?

Sveiką iš tikrųjų stebino visa šita istorija, o viršila su didžiausiu rimtumu kalbėjo toliau, paduodamas Svei- kui savo nuorūką:

— Čia tabakas kitoks negu ta jūsų machorka. Aš čia, žydėli, esu aukščiausias viršininkas. Jeigu aš ką pasakau, visi dreba ir virpa. Mūsų kariuomenėj kitokia drausmė negu jūsų. Jūsų caras — šlamštas, o mūsų — šviesi galva! Tuojau parodysiu tau, kokia čia drausmė.

Jis atidarė duris į kitą kambarį ir pašaukė:

— Hansai Liofleri!

— Hier! — atsiliepė balsas, ir į kambarį įėjo di- džiagurklis kareivis, štirijietis, su užguito bukapročio veidu. Etapo raštinėj jis buvo tarnas visiems galams.

— Hansai Liofleri, — paliepė viršila, — paimk ten mano pypkę, įsikąsk ją, kaip šunys nešioja, ir bėgiok keturpėščias aplink stalą, kol pasakysiu „Sustok!“ Bė- gliodamas lok, tik kad pypkę iš burnos neiškristų, nes tada liepsiu tave pririšti.

Gurklingasis štirijietis ėmė visom keturiom repeč- koti ir amsėti.

Viršila pergalingai pasižiūrėjo į Sveiką:

— Ką, ar nesakiau, žydėli, mat, kokia čia drausmė?

¹ Kas moka vokiškai?

1957 m. lapkričio 22 d.

1057

SECRET

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

SECRET

CLEVELANDO LIETUVIAI

J. ANTANAITIS

U
undzia-
pius pa-
atsilan-
neblo-
ngimai
Daz-
d taip
ndoma
s, ko-
presijos
vyksta
tis. Is
dary-
vyko i
su por-
emonē-
j krel-
q (tel.
e. Pa-
li pas
ajaus-
US
etuviu
s Sam-
j Metu
se sa-
inial
lavimo
maldos
to l d.,
nyčioje
oklyne.
kavu-
mbariai
ma, šil-
audotis
s būdo
Labu-
Brook-
mbariai
a, karš-
pirmame
Ridge-
tenomis
vakarais
us kam-
tais pa-
n Beach.
Nuoma
kreiptis:
rwin St.
Y. Tel.
arys
idenci-
is ir vi-
oli sub-
prašoma
wicz
INC.
direktoriai
LL STREET
Connecticut
LOCust 2-9229

Štai, studentų Santariečių surengtas "Sikšno Sparnių" pasitrymas, kurį atliko čikagiečiai su Pirmyn choru, sutraukė per 900 žiūrovų. O tai Clevelando aplinkybėse, turint galvoje ankstybesnių parengimų pasisekimus, net Vasario 16 d. minėjimus, reikia pripažinti nepaprastu įvykiu. Kame glūdi jo pasisekimas?

Pirmiausia, tai lankytojai nori pamatyti šį tą naujo, kas netaip dažnai kartojasi. Iš viso dažni parengimai, su silpnėmis programom, atbaido lankytojus.

Šio sėkmingo parengimo iniciatoriai mano, kad antroji pasisekimo priežastis parėjo išmintinai nuo spaudos reklamos. Šiam parengimui nesigailėta spaudos reklamos, na, ir matome gražius rezultatus. "Sikšno Sparnių" rengimo pirm. inž. A. Vaitaitis yra įsitikinęs, kad be spaudos reklamos tokio pasisekimo nebūtų atsiekta.

Clevelando studentams santariečiams, sėkmingai suruošusiems tikrai gražų "Sikšno Sparnių" pastatymą, pirmininkauja stud. Dalia Bartuškaitė. Malonu girdėti, kad stud. Santariečiai savo planuose jau turi numatę ir kitam sezonui clevelandiečiams sturprizą.

SPAUDOS PLATINIMO MENIUO

Neseniai praėjo spaudos platinimo mėnuo. Vargu jo rezultatais galėtume būti patenkinti. Knygas pirkto daugiausia tik nuolatiniai jos mėgėjai, o dauguma liko abejingi. Clevelande spaudos platinimo iniciatyvos smėsi ateitininkai.

KNYGŲ MEGEJŲ SEIMA

Malonu pažymėti, kad senosios lietuvių kartos, jau besi-

traukiančios poilsin, Čėsny šeima yra didelė knygų mėgėja.

Čėsnai į Clevelandą atsikėlė 1916 metais. Jau tada jie rado Clevelando Public Library nemažai lietuviškų knygų, kur ir patys jų padovanojo.

Nemažai lietuviškų knygų jie gavo, per 200, iš A. B. Strimaičio.

Ligšiol Čėsnai gyvena 12308 Iowa Ave., o dabar persikėlė į naują rezidenciją Clevelando priemiesty, Euclid, Ohio. Geo. Čėsna savo laikų buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjas, nors iš dalies su šia veikla ir dabar nenutraukė ryšių. P. Čėsniene yra poetės Grigaitytės-Graudušienės sesuo.

KEIČIASI LB PIRMININKAI

Šiais metais jau antras LB apylinkės pirmininkas pasitraukė iš pareigų ir visai išėjo iš valdybos. Dabar pasitraukė P. Balčiūnas, o valdybon į jo vietą išėjo antrasis kandidatas V. Braziulis.

Šį kartą LB pirmininkas pasitraukė dėl dramos konkursui surinktų pinigų paskirstymo. Jis nesutiko, kad dramos konkurso vardu surinktų pinigų dalis būtų paskirta kitiems tikslams.

KELIASI Į KALIFORNIJĄ

Šį rudenį Kaliforniją išsikėlė Vytautas Ašeika, Clevelande išgyvenęs, su maža pertrauka, kelerius metus ir čia šią vasarą sukūręs su D. Rustėkaitė-Paviloniene šeimą.

Be to, dar kelios šeimos ruošiasi išvykti ar jau išvyko į Kaliforniją. Persikėlimo motyvai įvairūs, bet dažniausiai - sveikatos sumetimais viliojantis šiltas Kalifornijos klimatas.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.



BARAS - RESTORANAS
VYT. BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms, susirinkimams, parengimams

1883 MADISON STREET
Brooklyn 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. Stoties)
Tel. EV 2-9586

DIDELĖS NUOLAIDOS SIUNČIANTIEMS PAKIETUS Į LIETUVĄ!

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N. Y.
Telefonas AXtel 7-6082

DIDELĖS NUOLAIDOS LIETUVIAMS, kurie pas mus perka drabužių medžiagas savo giminėms į Lietuvą ir Sibirą pasiusti.
VILNONĖS IR KITOKIOS MEDŽIAGOS
PALTAMS, KOSTIUMAMS IR SUKNELĖMS.

SUPERIOR PIECE GOODS CORPORATION
200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
TELEFONAS AL 4-8319



PARK FLORIST
MATTHEW MAŽEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Tel. Virginia 9-3112

Draudimo reikalais, taksų paruošimas, Notarinių dokumentų tvirtinimui, kreiptis į
JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER - NOTARY PUBLIC
Uzpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami dokumentai ir atliekami visu rusių draudimai: gyvybes, namu, baldų, automobiliu, bizniu ir t.t. Geras Pataravimas.
87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Kasdien iki 8 v.v. Sest. iki 6 v.v. Tel. Virginia 7-4477

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži nes jie atgabenami lėktuvais:

Petro Lissausko krautuveje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desrų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių.

Lissausko krautuveje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prie Maspetho Lietuviu baznycia) Tel. TW 4-8087

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE



MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas
N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-9785

LAI DOTUVIU DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI



JONAS ANDRULIS
Michigan Farm Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISASKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generaciją atstovą **PETRĄ LISASKĄ**, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, (vairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

ŠAUTUVAI

Kas tik medžioklės sportui reikalinga, yra gauta mūsų krautuvėje. Mes parūpiname leidimus. Taip pat siunčiame šautuvus į Europą.
ZIRMO COMPANY



146 Park Row
New York 7, N. Y.
Tel. REctor 2-0231

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių. --

J. WEINSTEIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

M. AND Z. COLLISION WORKS

JULIUS MALDUTIS

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVergreen 8-9794

Pajamų mokesčių, buhalterijos ir apdraudos reikalais kreiptis į --- **FRANK DIMAS**

764 CYPRESS AVENUE RIDGEWOOD 27, N. Y.
(Du blokaai nuo Myrtle Ave. stoties, Canarsie line)
Atdara kassd. nuo 3 v.p.p. iki 9 v.v. Sest. nuo 10 r. iki 6 v.v.
Telefonai: EV 1-4774, MI 2-4076

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
MAin 4-6400 VALley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams prienamomis kainomis. Geriausi gėrimai pigiausiomis kainomis. Lietuviški maisto gaminiai.

Patriotiniu organizaciniu susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreiptis į klubo vedėją V. E. MIKALAUSKĄ.

280 UNION AVE BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (vairiems reikalams).

VIENYBĖ

Dail. A. Galdikas buvo sunkiai susirgęs plaučių uždegimu, o jo žmona – aziatišku gripu. Abudu sveiksta.

K. Jotautas, vienybietės Veros Jomantienės sūnus, šį šeštadienį Aušros Vartų parapijos bažnyčioje susituokia su Maria Prefontaine.

Martinas Dausevičia, Vienybės skaitytojas nuo 1892 metų, lankėsi redakcijoje ir ta proga sumokėjo prenumeratą iki 1960 metų.

V. Vaitaitis vadovaus New Yorko Santaros ruošiamame studentų susipažinimo vakare, kuris įvyks lapkričio 28 d. 7 val. vak. Estų namuose, New Yorke. Tuo metu įvyks LSS visuotinis suvažiavimas.

J. Budrys, gen. konsulas, šį šeštadienį, lapkr. 23, Lietuvos Kariuomenės šventės minėjime, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, skaitys paskaitą.



Isabel Kvedarienė, Lietuvos Dukterų Draugijos išdininkė, Vienybės skaitytoja Philadelphiaje, kaip jos duktė Ann Cobelens mums praneša, kartu su Valaičiais yra išvykusi į Floridą.

L. Karmazinas praves programą akademikų skautų pobuvyje, kuris bus ketvirtadienį, lapkričio 28 d. Patio's Club, Atlantic Avenue ir Rockaway Blvd., Brooklyne.

Jonas Krunklys, Vienybės agentas, Aušros Vartų parapijos bazare laimėjo vertingą dovaną.

Adv. Emerson Mulks, žinomos veikėjos Salomėjos Čerionės-Mulks vyras, paskirtas atsakingoms teismo pareigoms Elizabeth, N. J.

J. Stepp, ilgametis Vienybės skaitytojas, buvęs brooklynietis, keliolika metų išgyvenęs Pasadena, Cal., šiomis dienomis persikėlė gyventi į Eau Gallie, Floridą.

A. Andriuskevičius, laikrodininkas, 485 Grand Street, Brooklyne, praneša, kad pas jį galima gauti Lietuvos žemėlapių ir Vincó Krėvės raštų.

Petras Sernas, buv. Klaipėdos Zemės Banko direktorius, dabar Toronto kredito kooperatyvo "Parama" vedėjas, lapkričio 10 d. savo namuose Toronte artimųjų ir draugų būrelyje atšventė 60 metų sukaktį.

PAŠTO ZENKLŲ PARODA

Jau eilė metų, kaip New Yorke, Regiment Armory patalpose prie 34tos ir Park Ave. vyksta pašto ženklų paroda. Parodą organizuoja Amerikos Pašto Zenklų Prekybininkų Organizacija.

Šioje parodoje, antri metai iš eilės dalyvauja Lietuvių Filatelistų Draugija, kuriai sėkmingai vadovauja Mulevičius. Lietuviams skirtoje vietoje bus proga susitikti su Draugijos nariais, istoti į jos narius ir įsigyti retų lietuviškų ženklų.

Parodą kasmet aplanko apie 100,000 asmenų.

A. R.

Robert F. Wagner, New Yorko meras, yra pakviestas į studentų rengiamą banketą, lapkričio 20 d., Hotel Statler, New Yorke.

Stasys Santvaras paruošė spaudai naujų savo poezijos kūrinių knygą, kurią išleis Juozas Kapočius Bostone.

R. Svipaitė, **A. Šimulytė**, **K. Paprockaitė**, **D. Leskaitytė**, **J. Mačiūnas**, **M. Savukynaitė**, **A. Sperauskas** ir **V. Vaitaitis** sudaro naują New Yorko Santaros redakcijos ir administracijos sambūrį.

A. Mickevičius, studentų skautų Korp! Vytis pirm., buvęs Jaunimo Kongreso rengimo komiteto pirm., atvyksta iš Chicagos į studentų suvažiavimą New Yorke.

Į NEW YORKĄ ATVYKSTA "VAIDILOS" TEATRAS

Iš Clevelando į New Yorką atvyksta "Vaidilos" teatras, kuris gruodžio 7 d. Apreiškimo parapijos salėje vaidins L. Fodoro "Brandos atestą".

Veikalą režisavo ir dekoracijas suprojektavo aktorius P. Maželis. "Vaidilos" teatras aplankė didesniąsias Amerikos ir Kanados lietuviškas kolonijas, kurių spauda jį paminėjo kaip aukšto meninio lygio vienetą.

"Brandos atestatas" -- 3 v. drama; daug kartų buvo matytas Kauno valstybinio teatro scenoje. Veikalo vertėjas E. Skujeniekas taip pat yra "Vaidilos" artistų tarpe.

Jonas Bilėnas, aktyvus Santaros narys, grįžo atgal iš Oak Ridge, Tenn., kur studijavo problemas, liečiančias atominius reaktorius.

Vincė Jonuškaitė, operos solistė, vėl duoda dainavimo pamokas savo studijoje, dėl kurių galima iš anksto susitarti telefonuojant GL 5-0288.

Dail. Pranas Lapė praneša, kad Lietuvių Dailininkų Sąjunga ruošia dailės parodą, kuri įvyks gruodžio 7-15 Pileičių Klubo salėje, Brooklyne. Bus išstatyti paskiausiai dailininkų darbai.

Užrašykite savo draugui Vienybę, jeigu norite, kad jis, skaitydamas ją, jus atsimintų kiekvieną savaitę.



Šį šeštadienį, lapkričio 23 d., Apreiškimo Parapijos salėje, L. V. S. Ramovės New Yorko Skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą. Programoje dalyvauja Lietuvos Generalinis Konsulas Jonas Budrys, New Yorko Skautų Vyčių Oktetas, vad. muz. Mykolo Liuberskio ir Tautinių Šokių Grupė, vadovaujama p. Jadvygos Matulaitienės. Šokiams gros Romo Butrimo orkestras. Veiks bufetas ir baras. Įeinant aukojama \$1.50, studentai ir moksleiviai -- po \$1.00. Pelnas skiriamas Karių Invalidų šalpai. Pradžią 7 val. vak. Visi kviečiami dalyvauti. Lapkričio 24 d. sekmadienį, 11 val. bus pamaldos už žuvusius Laisvės Kovų Karius -- savanorius ir partizanus. Pamaldos bus Apreiškimo par. bažnyčioje.

GYDYTOJŲ DĖMESIUI

Gydytojų korporacija Fraternitas Lithuanica šiais metais mini savo 49 metų įsteigimo sukaktį. Ta proga New Yorko skyrius šaukia metinį suvažiavimą lapkričio 24 d., kuris prasidės 11 val. pamaldomis už žuvusius ir mirusius

korporacijos narius, Angelių Karalienės bažnyčioje, Brooklyne ir 1 val. 30 min. p. p. dr. Petrausko rezidencijoje, Elizabeth, N. J., įvyks posėdis.

KAIRĖJE: Hollywoodo filmų aktorė Rūta Lee Kilmonytė su tėvais ir jų artima drauge Bronė Spudienė New Yorke. Iš kairės į dešinę: Rūta Lee Kilmonytė, Marija Kilmonienė, Bronė Spudienė ir Juozas Kilmonis.

Aktorė, vykdamą į Europą ir Afriką gastrolėms, pakeliui, su tėvais taip pat buvo sustojusi Montrealy, savo gimtinėje.

Iki šiol Rūta Lee Kilmonytė yra vaidinusi aštuoniuose kino ir daugybėje televizijos filmų. Neseniai ji kartu su kino žvaigžde Marlene Dietrich vaidino "Witness for the Prosecution" filme, kuris jau baigtas sukkti ir kuris didmiesčių teatruose pasirodys prieš pat Kalėdų šventes.

Juozas ir Marija Kilmoniai yra kilę iš Džukijos ir atvykę į Montrealį 1928 m. Ten ir buvo pastebėti pirmieji jų mažametės dukters talento pasireiškimai. Rūta pradėjo šokti scenoje, būdama trijų metų amžiaus. Kiekvienam Montreolio lietuviui jau tada ji buvo gerai žinoma. Rūta kalba taisyklinga lietuvių kalba.

Rūtos Lee Kilmonytės kelias į žvaigždes prasidėjo tik tada, kai jos tėvai, apleidę Montrealį, apsigyveno Hollywoode.

Kilmoniai, kaip ir jų duktė Rūta, yra Vienybės skaitytojai.

